

Stilblad 7

FUNKISBUNGALOWEN

Den internationale funktionalisme fik i 1930'ernes Danmark sin egen version i form af funkisarkitekturen. Bungalowen er en bevidst fortolkning af de moderne strømninger. Den tog det kubistisk inspirerede formsprog til sig i en udgave, der blev tilpasset dansk byggeteknologi og dansk vejrlig.

Bungalowen har to karakteristiske, arkitektoniske elementer – grundplanens kvadratur og pyramidetaget. Grundplanen kan være et regulært kvadrat eller et modificeret kvadrat, hvor der er "skåret" elementer ud og/eller bygget elementer til kvadratet. Den kvadratiske grundform giver husets volumen karakter af en terning. Terningen bearbejdes i et moderne formsprog med udskæringer til for eksempel hjørnevinduer og terrasser og med tilbygninger af for eksempel udvendige trappeanlæg. Man "legede" med de skulpturelle effekter, men det var dog pyramidetaget med den lave hældningsgrad og det elegante udhæng, som visuelt karakteriserede hustypen og relaterede den til den danske tradition.

Bungalowen er opført i teglsten, der kan være pudset og malet eller stå i blank mur. Murværket kan have indbygget vandrette striber eller felter i en kontrasterende farve, en slags geometriske "dekorationer", som indgår i facadens kubistiske udtryk. Tagets beskedne taghældning hindrer en praktisk udnyttelse af tagrummet, derfor er husets stueplan hævet op over terræn, så der kan blive plads til kælder med vinduer. Den forøgede facadehøjde havde en god effekt på husets kubistiske udtryk.

7. FUNKISBUNGALOWEN

ANBEFALINGER

Overflader og bygningsdele Pyramidetaget med den flade taghældning var dækket af enten eternitskifer eller tagpap, medens tage med høj rejstning var dækket af teglsten eller eternitskifer. Ved de lave hældninger er det vigtigt, at taget fremstår med en plan overflade; bølgeeternitplader og lignende profilerede beklædninger slører husets visuelle skarphed.

De synlige tagrender i zink har et halvcirkulært eller et rektangulært profil. Tagrendernes præcision i udførelsen er en vigtig detalje for husets fremtræden.

Murværket fremstod som en plan flade uden gesimser eller kraftige, murede sålbænke til at forstyrre fladen. Sålbænke var udført i metal med et lille fremspring fra facaden, ofte en elegant detalje.

Vinduerne kunne være med rammer af træ eller jern, og de havde lodrette sprossedeling. Der skabtes en harmoni mellem vinduesformaterne ved at gentage feltstørrelsen fra de små vinduer som oplukkelige felter i de store vinduer.

De udvendige trapper kunne have en diskret rolle i helheden eller være udformet som markante, skulpturelle anlæg. De var murede op eller støbt i beton, trinene var ofte beklædt med klinker, for eksempel Hasleklinker. Lette rækværk i jern kontrasterede murværkets tyngde.

Bygningsændringer og tilbygninger I princippet er det kubistiske formsprog åbent over for variationer, idet det opererer med forskellige former og formater. Men i praksis udgør facadeudtrykket en kompositorisk helhed. Der er en balance mellem vindueshullernes placeringer, døråbninger, placeringen af udvendige trapper, terrasser, facadelængde og -højde, som er vital for husets udtryk. Ved bygningsændringer anbefales det at videreføre det kubistiske formsprog og have stor opmærksomhed på helheden.

Bungalowens enkle udtryksmidler – den skarpe tagflade og murfladen med de præcise åbninger – understreges af enkelheden i detaljerne. Det betyder også, at typen er sårbar over for at få tilført "fremmede" elementer såsom småsprossede vinduer, vinduer med brede rammer, rokokodøre og lignende.